

Decyzja
Prezydium KK
nr 202/2013

ws. opinii o projekcie ustawy MPiPS *o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw*

Prezydium Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”, wnosi następujące uwagi do projektu ustawy Ministra Pracy i Polityki Społecznej *o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz o zmianie niektórych innych ustaw*.

1. Projekt ustawy nie rozwiązuje problemu opiekunów osób niepełnosprawnych, którzy na skutek zmiany przepisów dokonanych ustawą z dnia 7 grudnia 2012 roku *o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 1548 z 2012 r.)* zachowali prawo do świadczenia pielęgnacyjnego jedynie do 30 czerwca 2013 r. Zmiana warunków nabywania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i wprowadzenie nowych warunków uprawniających do ubiegania się o specjalny zasiłek opiekuńczy spowodowała, że znaczna część osób pobierających świadczenie, została pozbawiona do niego prawa i nie spełniła warunków wymaganych do przyznania specjalnego zasiłku opiekuńczego. Rzecznik Praw Obywatelskich złożył wniosek do Trybunału Konstytucyjnego, ponieważ uznał, że doszło do ingerencji w prawa nabyte, a także do naruszenia zasady zaufania obywateli do Państwa i stanowionego prawa. NSZZ „Solidarność” zwraca uwagę, że wniosek zostanie rozpoznany w Trybunale Konstytucyjnym 5 grudnia 2013 roku i należy liczyć się z ewentualną koniecznością wprowadzenia zmian w przesłanym do konsultacji projekcie.
2. Proponowana nowelizacja ustawy, zakłada likwidację specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz skupia się przede wszystkim na zmianie rozwiązań dotyczących kwoty wsparcia dla osób korzystających z pomocy w formie świadczenia pielęgnacyjnego. Projekt zakłada odejście od zasady automatyzmu przyznawanej pomocy oraz wprowadza zróżnicowanie wysokości wsparcia finansowego, w zależności od indywidualnych potrzeb, które są bezpośrednio związane ze sprawowaniem opieki nad osobą niepełnosprawną. Jednocześnie nie skonkretyzowano stwierdzenia „zakres konieczności sprawowania opieki nad osobą

niepełnosprawną” oraz zasadności określenia go w pięciostopniowej skali. Z projektu także nie wynika, w jaki sposób w tej pięciostopniowej skali będzie obliczany poziom zapotrzebowania na opiekę osób wymagających określonego typu pielęgnacji. Punktowe wyliczenie spraw, które zostaną rozstrzygnięte w drodze rozporządzenia jest za mało konkretne. Zgodnie z wyrokiem TK z dnia 31 marca 2009 r. (K28/08) przepis upoważniający powinien wyznaczyć, co najmniej w sposób ogólny, lecz jednocześnie dostatecznie wyraźny kierunek unormowań, które mają nastąpić w drodze rozporządzenia. Zbyt ogólne określenie kluczowych warunków do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego uniemożliwia ustosunkowanie się do proponowanych rozwiązań.

3. Wątpliwości budzi wybór Wojewódzkich Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności jako organów mających oceniać zasadność pomocy. W chwili obecnej obowiązują orzeczenia z Powiatowych Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Wszystkie niezbędne dokumenty są tam złożone. Niezasadne wydaje się tworzenie po raz kolejny dokumentacji, skoro w większości jest ona już skompletowana i zgromadzona na szczeblu powiatu.
4. Nie zaproponowano w projekcie rozwiązania kwestii osób, które sytuacja zmusza do podjęcia opieki nad więcej niż jedną osobą niepełnosprawną, przewidując możliwość przyznania świadczenia tylko na jedną osobę wymagającą opieki. Zdaniem Prezydium KK NSZZ „Solidarność” istnieje potrzeba wprowadzenia dodatkowego wsparcia osób znajdujących się w takich sytuacjach, tym bardziej, że opieka osoby bliskiej jest rozwiązaniem tańszym niż objęcie osób niepełnosprawnych opieką instytucjonalną.
5. Zaproponowana w opiniowanym projekcie ustawy zmiana (Art. 1 zm. 7c), dotycząca art. 23 ustawy o świadczeniach rodzinnych – określająca termin rozpatrzenia wniosku przez Wojewódzki Zespół ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności - jest niewłaściwa, gdyż sprawy dotyczące wsparcia powinny być rozpatrywane bez zbędnej zwłoki zwłaszcza, kiedy chodzi o tak istotną kwestię, jak sprawowanie opieki nad niepełnosprawnym oraz przyznaniem w związku z tym świadczenia. Termin 60 dni na wydanie decyzji w sprawach szczególnie skomplikowanych – jak to określono w projekcie – wydaje się zbyt długi.
6. Należy rozwiązać kwestię powrotu na rynek pracy osób, które zaprzestały wykonywania pracy w związku z opieką nad osobami niepełnosprawnymi na skutek zmiany okoliczności uzasadniających konieczność sprawowania takiej opieki, np. śmierć osoby, nad którą opieka była sprawowana. Dobrym rozwiązaniem byłoby

wprowadzenie w ustawie o promocji zatrudnienia dodatkowego świadczenia aktywizacyjnego finansowanego z Funduszu Pracy, na mocy którego osoby, które zaprzestały opieki na określony czas, mogłyby otrzymywać wsparcie finansowe.

7. Przypominamy, że świadczenia pielęgnacyjne, podobnie jak inne świadczenia rodzinne, w obowiązującym stanie prawnym, podlegają co trzy lata weryfikacji. Zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych, najbliższa weryfikacja ma być przeprowadzona w 2015 roku. Ponieważ w uzasadnieniu do opiniowanego projektu ustawy podano, że w latach 2014-2017 najniższa wartość świadczenia pielęgnacyjnego (620 zł) pozostanie bez zmian, nasuwa się pytanie, czy po raz kolejny rząd w 2015 roku chce się uchylić od weryfikacji świadczeń rodzinnych?

Gdańsk, 4 grudnia 2013 r.

Prezydium KK

NSZZ „Solidarność”

SEKRETARZ
KK NSZZ „Solidarność”

Ewa Zydorek